

מדור פיננסי

רו"ח ראובן שיף, RSM שיף הזנפרץ ושות' רו"ח

שיף הזנפרץ ושות' רואי חשבון

RSM

הירידה בשער הדולר: האם על הממשלה להתערב או לתת לכוחות השוק לעשות את שלהם?

להקטין ולבלום את ההיצע. יש לזכור כי מדינת ישראל אינה פועלת בחלל ריק ומושפעת מגורמים גלובליים, אשר גם להם השפעה על שער הדולר התנודתי, אך סבורני כי ביכולתה של הממשלה לנקוט במספר צעדי מנע, אשר יש בהם כדי לחזק את ציבור התעשיינים, המלונאים וחברות ההייטק וכל גוף עסקי המנהל פעילות גלובלית ובמיוחד מול גוש הדולר. לדידי, משבר הירידה בשער הדולר הנוכחי מונע מ"מוקשים" שזורעים גופים ספקולנטיים, שמטרתם לעתים היא למכור דולרים בחסר על-מנת לייצר להם רווחי הון ספקולטיביים.

בשנה האחרונה אנו עדים לירידה בשער הדולר שהגיע לשפל נמוך מזה שנים רבות!

בעקבות הירידה המתמדת בשער הדולר, אשר יש הסבורים שלא תיעצר גם בשלב זה, התעשיינים, המלונאים וחברות ההייטק המובילות יצאו בקריאה נחרצת לממשלה ולבנק ישראל להתערב באופן מיידי על מנת לפתור את המשבר.

בסיטואציה שכזו עולה השאלה מה ניתן לעשות? האם כמו בכלכלה חופשית עלינו לתת לכוחות השוק "לעשות את שלהם" ולצפות שאותה "יד נעלמה" תסדר את הדברים באופן ובזמן המיטיבים, או שמא על הממשלה להתערב על מנת שהקטרים העסקיים שלנו ומי שמובילים את הצמיחה במשק לא יאבדו מכוחם?

הקונספציה של כלכלה חופשית לפיה על כוחות השוק לעשות את שלהם הינה נכונה וטובה אך עד גבול מסוים. אני סבור כי ממשלה אחראית חייבת להתערב כאשר קיימת סיטואציה כלכלית, שעלולה לגרום למצב קיצון, מה שיביא לסגירת מפעלים, לפיטורי עובדים ולתגובות שרשרת בלתי הפיכות. אני סבור כי בסיטואציה כזו על הממשלה ובנק ישראל להתערב ובמיוחד כשמגמה זו מתמשכת ומחלישה מאד את המגזר העסקי.

לדידי, טוב עשה ועושה בנק ישראל בכך שהוא מתערב לא אחת ומבצע רכישות של דולרים על מנת לחזק את שער הדולר, אולם לא די בכך, שכן לא ניתן לרכוש דולרים ללא גבול על-מנת

בשערו התנודתי של הדולר. ישנם כאלה הסבורים כי כמו בכל דבר שיש בו לא רק רע אלא גם טוב, כך גם במגמה הנמשכת של הצניחה בשער הדולר, שכן לא הדולר הוא שיוור כי אם השקל הוא זה שמתחזק ובכך ישנה הכרה למעשה והוקרה לכלכלת ישראל. לדידי, אנו מצויים במדרון חלקלק בו מרבית היצואנים, הן מייצאי טובין והן שירותים, חווים קשיים רבים וחלקם עלולים להעתיק את פעילות הייצור לחו"ל מה שיאפשר להם גיוס עובדים זולים יותר. לכן יש להוסיף את היעדר הנגישות המספקת למקורות מימון, הביורוקרטיה החונקת ותקבלו מציאות עסקית מדינה. על קברניטי המשק להפנים כי מדובר ביזמים, הנוטלים על עצמם סיכונים ומייצרים תשתית למקומות תעסוקה רבים ומסייעים בכך להגדלת מקורות התעסוקה גם בפריפריה. חובתה של הממשלה להעניק לאותם יזמים עתירי יצוא רמת ודאות סבירה וסיבות טובות לפתוח כאן מרכזי פיתוח ומפעלים חדשים ולשמר את אלה שהוקמו. כל זאת יש לבצע בנוסף לצעדים המלווים במתן הקלות במיסים, הפחתת ארנונה, מתן מענקים, סובסידיות ותמריצים אחרים. רק כך נוכל להמשיך ולהיות "שחקן" משמעותי בכפר הגלובלי הרחב.

***יש לציין כי בזמן כתיבת שורות אלו חלה התחזקות קלה בשער הדולר לעומת השקל וזאת לדעתי עקב פערי הריבית האפסית של השקל לעומת הדולר.

רו"ח ראובן שיף הינו שותף מנהל וממייסדי RSM שיף הזנפרץ ושות' רו"ח, נשיא לשכת רואי חשבון לשעבר. RSM שיף הזנפרץ ושות' רו"ח מעניקים שירותים וליווי מקצועי בתחומים של: ראיית חשבון, שירותי ייעוץ כלכלי, ניהול סיכונים ומיסוי מקומי ובינלאומי.

* מאמר זה מטרתו להביא לידיעתכם מידע מקצועי בסוגיות שהוזכרו לעיל ואינו מהווה תחליף לייעוץ מקצועי.

גורמים ספקולנטיים אלה יוצרים מצב של תנועות כלכליות מלאכותיות ע"י הגדלת ההיצע, מה שגורם לצניחה חדה בשער הדולר ופעילות זו יש לנסות לעצור או לפחות להאט למינימום. **הפתרון המיטבי בעיני הוא משולב: בנק ישראל יאתר את הגורמים הספקולנטיים באמצעות כלים דיגיטליים ואמצעי מידע נוספים ומנגד הממשלה תמסה גופים אלה בשיעורי מס גבוהים כך שפעילות זו תופסק או לכל הפחות תיחלש משמעותית.**

ובכך לא די. על הממשלה להכניס יד לכיס ולנקוט במדיניות של מתן תמריצים לתעשיינים, למלונאים ולחברות עתירות הידע המייצאות מוצרים ושירותים לחו"ל.

כמי שמייעץ ומלווה שנים רבות גופים עסקיים ובהם תעשיינים וחברות הייטק, אני ממליץ לגופים העסקיים שלא לשבת על הגדר ולהמתין כי הישועה תגיע רק מהממשלה אלא לנקוט בצעדים אקטיביים כמו:

1. פיתוח מוצרים ושירותים שניבנו ערך מוסף גבוה יותר.
2. שדרוג וייעול קווי ייצור והשקעה בטכנולוגיה מתקדמת במטרה לצמצם עלויות ולהגדיל את שיעורי הרווח.
3. בחירת חלופות נוספות של יציאה לשווקים ומגזרים חדשים שאינם עובדים עם גוש הדולר על מנת לצמצם את התלות

